

Viszántúli

ELŐFIZETÉSI ÁRA

A kiadóhivatalban átvérve.
Egész évre 16 kor.
Negyedévre 4 ..
Helyben házhoz hordva.
Egész évre 20 kor.
Negyedévre 5 ..
Vidékre postán szállítva.
Egész évre 24 kor.
Negyedévre 6 ..
Egyes szám ára 8 fillér.

Politikai
napilap

Megjelenik minden nap, kivéve az
Ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagyvárad, Szilágyi Dezső-u. 6.
A szerkesztőség kéziratok vissza-
adására vagy megőrzésére nem
vállalkozik.

Előfizetők és hirdetősek a kiadó
hivatalhoz forduljanak.

XX. évfoiyam 287. szám.

Nagyvárad.

Péntek 1914 december 11.

A világháboru ötödik hónapjában.

Nemsokára 4 hónapja lesz annak, hogy a világháboru első puskalövése eldőrdült a szerb határon és névszerint már az ötödik hónapba nyulnak bele ennek a rettenetes mérkőzésnek minden képzeletet felülmuló véres eseményei.

És ha végig tekintünk e 4 hónapnak véres történetein, úgy nagy meglepéssel állapíthatjuk meg, hogy nemzetünk dicsőségesen és rendíthetetlenül állja e nagy küzdelmet úgy a harc mezején, mint pedig idehaza! Még mindég élünk, sőt csak most kezdünk élni igazán minek utána romlott társadalmunknak minden rétege átment a hadjárat első 4 hónapjának tisztító tüzén, mely mindenkit megtanított imádkozni és dolgozni. Igen! élünk, pedig hát halálra voltunk ítélve és ha minden úgy történt volna, mint azt magunknak ellenfeleink elképzelték, már régen le tiporva kellene lennünk! Ellenfeleink azonban kihagyták számításainkból a magyar katonának minden fölülmuló vitézségét, pedig hát éppen ez állította meg utjában a hatalmas szláv áradatot, mely minket egyszerűen el akart seperi és ugyancsak a magyar katonák vitézsége gázolt keresztül Szerbiában még a legerősebb akadályokon és legmakacsabb ellentállásokon is.

Ezt letagadni ma már nem lehet, mert ezt még ellenségeink is elismerik. A hadifogságunkba jutott orosz tisztok és legénység egyaránt vallják, hogy a pantallós bakáktól ők nem félnek, csakis a szűk nadrágos csapatoktól rettegnek és csakis azoktól van respektusok!

A dolgok állását ily szempontból bírálva, igazán meg lehetünk elégedve azokkal a fényes sikerekkel, melyeket vitéz hadseregünk idáig máris elért! Csak a mindent sötét színben látó pessimista fest magának mindég újabb és újabb rémképeket, a ki csak egyes kisebb episodok hatása asatt alkot magának ítéletet. A háboru eseményeinek megítélésénél mindig a lényegre kell szemünk előtt tartanunk és nem szabad sem pessimistának sem pediglen optimistának lennünk! Emlékezzünk csak vissza, hogy mennyire felzúdultak a kedélyek itthon, a mikor az augusztus hó derekán megkezdett szerb hadműveleteket beszüntettük és dacára a sabácsi nagy sikereinknek, visszavonták csapatainkat a szerb földről és azok legnagyobb részét Galiciába, azaz a főhadiszintérré szállították! — És ime! ma Belgrád a miénk és

a mi még fontosabb, a szerb hadsereg elmentálló ereje is kezd már megtörni. De ne feledjük el, hogy e mellett mind a mai napig utját állottuk ám a minket lehengerelni akaró szláv áradatnak is! De vajjon mi történt volna akkor, ha augusztusban tovább folytattuk volna Szerbiában előnyomulásunkat és nem szállítottuk volna föl minden nélkülözhető erőinket az orosz ellen? Azt hiszem, hogy most már mindenki belátja, a mit különben már akkor megirtunk e helyen, t. i. azt, hogy akkor mindenesetre már előbb ott lenghetett volna ugyan a Kalimegdánon a magyar nemzeti lobogó, de nagy kérdés, hogy képesek lettünk volna-e az oroszot föltartóztatni, sőt oly nagy sikereket aratni?

A hadvezetés művészete éppen abban rejlik, hogy a hadvezér döntő pontokon a kellő időben, kellő erőt tud összpontosítani. Szeptember és október hónapokban általában védőlegesen magatartást tanusítottunk Szerbiában, mert nem rendelkezünk ott elegendő erővel arra, hogy támadásba mehesünk át. Ebben az időszakban történt az oroszoknak a betörése Máramarosba, tehát nem volt alkalmunk déli hadseregünket meg erősíteni, mert minden nélkülözhető erőnket északra kellett eltolnunk, már annival is inkább, mivel mint tudjuk, októker 4-én kezdte meg a németekkel egyesült északi hadseregünk azt a nagy támadólagos hadműveletet, melynek számos fényes hadtettei közül a Przemysl vár fölmentése maradt meg leginkább a köztudat emlékében. Mihelyt azonban október hó végén az északi hadszíntéren úgy alakult a helyzet, hogy a nagy harcok időszakát egy kis szünet váltotta fel, azonnal ki is használta azt hadvezetőségünk arra, hogy a déli hadsereget megerősítve támadásba menjen át a szerbek ellen. És valóban november hónapban bámulatos sikereket értek el csapataink Szerbiában, amennyiben rövid négy hét alatt mélyen benyomultak az ellenség országába és a szerb hadseregnek óriási veszteségeket okozva Uzicét, Valjevót és Belgrádot is birtokba vették. Ezen győzedelmes előhaladásunkat az orosz nem nézhette tétlenül és ezért rendezte újabb kárpáti betöréseit Sáros- és Zemplén megyékbe, hogy minket ismét arra késztesse, hogy déli hadseregünket gyöngíteni legyünk kénytelenek.

Eltelkintve attól, hogy az oroszoknak erkölcsi kötelessége a szerbek támogatása (hiszen együtt főzték ki a trónörökös legyilkolásának tervét), de magának az oroszoknak is elsőrangú érdeke, hogy Szerbiával a háborunk minnél hosszabb ideig húzódjék, ne hogy az ott lekötött haderőnk fölszabadulva, ellenük legyen latba vethető.

Ennek tulajdonítható tehát a mostani

orosz betörés, mely ha nagyobb mérveket öltené (ami különben igen valószínűnek is látszik) csakugyan arra kényszerítené hadvezetőségünket, hogy a Szerbiában működő hadseregünk egy részét északra eltolja, vagy legalább is arra, hogy egyelőre Szerbiába erősítéseket ne küldhessen. Természetes dolog, hogy mindkét esetben kénytelenek lennénk a további hadműveleteket délen részben ismét beszüntetni egy időre, míg a helyzet ismét úgy nem fordul északra, hogy ott csapatokat nélkülözhetünk.

Hasonló esetet különben igen sokat találunk a hadtörténelemben. 1809-ben pld. I. Napoleon amikor Károly főherceg ellen döntő csatára készült Wagrannal, a mellékhad-színtereken levő összes erejét odavonta, dacára annak, hogy azok Tyrolban éppen nagy győzelmeket arattak, amikor őket Napoleon onnan kivonta. Vagy pedig 1866-ban a kö-nigrázi csata után Albrecht főherceg déli hadseregét is azonnal förendelték Olaszországból, dacára annak, hogy ott fényes győzelmeket aratott volt.

Az igazi döntés csak a főhadiszíntéren történhetik, ez pedig jelen esetben a Visztula vidéke front északra.

Minden erőnek oda kell tehát özőnlenie, ha azt a helyzetet úgy kívánja. Mert mit ér a legfényesebb szerb győzelem is, ha északra meg vereséget szenvednek. — Nekünk az orosz akaraterejét kell megbénítanunk annyira, hogy azután mi diktálhassuk a békét. Ha tehát esetleg most ismét félbe hagyjuk előnyomulásunkat Szerbiában, ne essünk mándjárt kétségbe, hanem bizzunk rendületlenül hadvezetőségünkben, mely 4 hónapos szép és cöttudatos munkájával valóban rásszolgált a legteljesebb fokú bizalomra.

Ismételtem, hogy ez csak azon esetben fog bekövetkezni, ha az orosz a Kárpátokon való betörését nagyobb nyomattal kísérelné meg. De meg ezután azt se felejtjük el, hogy mennél nagyobb erőt fordít az orosz a Kárpátokon át való hadműveletekre, annál inkább szétforgácsolja erejét és annál nagyobb az eshetőségünk a Visztula menti harcok sikeres kivívására. Már pedig a döntés nem a Kárpátokon innét, hanem a Kárpátokon Orosz Lengyelországban fog megtörténni, ott, a hol Hindenburg tábornokkal együtt szorongatjuk a már nagyon is megtizedelt szláv hordát!

A németek nagy császártól már megtanultuk azt, hogy szemünket az égre, ök-leinket pedig az ellenség felé fordítsuk, most pedig véssük jól emlékezetünkbe szeniális és vitéz tábornokának a jó öreg Hindenburgnak igaz és találó szavait, hogy tudniillik a végező győzelem asé lesz, a kinek tovább bírják ki az idegei.

Mert katonai szemüvegen át néve a

dolgot még csak az elején tartunk a hadjáratnak és így, még igen sok esemény fogja kemény próbára tenni idegeinket és pedig úgy a harotéren küzdőkét, mint pedig az itthon levőkét is.

Előre nem látható nagy események végét vehetik a háborúnak esetleg hamarább is, de erre építeni nem szabad. Mi tisztességgel fogjuk ezt a háborút végig küzdeni és addig nem rejtjük hüvelybe a kardot, míg a tisztességes, tartós békét nem biztosítottuk számunkra.

Adja az Ur Isten, hogy mielőbb elkövetkezzék ez a boldog idő, melynek áldásait sokan nem tudták kellőképp mérlegelni akkor, amikor annak birtokában voltunk.

Minden jel arra vall, hogy az oroszok teljesen visszavonulnak Nyugat-Galiciából. Azok közül a sikeres harcok közül, amik legutóbb Krakó mellett voltak, a „Nova Reforma” különösen kiemel egyet, amelyet Wieloczka mellett egy községnél vívtak meg. A községbe orosz lovasoszály érkezett. A krakói csapatok erről tudomást szereztek és a szerdáról csütörtökre virradó éjjel borzalmas ágyutüz alá fogták a falut. Az egész nagy osztályból alig menekülhetett meg egynéhány kozák, a többi mind elesett.

A világháború.

Az oroszok nagy veresége.

Krakó, december 10. (Bud. tud.) Wieliczka-nál, Krakótól keletre, az orosz csapatokat, amelyek súlyos veszteségeket szenvedtek, visszavertük. Mint a „Nova Reforma” mondja, Krakó ostromlásáról vagy épen körülzárásáról szó sem lehet. Az orosz-lengyelországi Skala község mellett két éjszakai támadás közben több mint huszezer orosz esett el. Mint a hogy az orosz foglyok beszélik, az orosz csapatok a hiányos élelmezés következtében rendkívül sokat szendvednek. Mindenütt borzalmas éhség uralkodik.

Przemysl ostroma.

Bukarest, dec. 10. (Saját tudósítónktól.) Szentpétervárról jelentik, hogy a Novoje-Vremja hosszabb cikkben foglalkozik a kelet-galiciái helyzettel s a következőket írja Przemysl ostromáról: Az első ostromot és a szünetlen támadásokat a csodálatos bátorsággal küzdő magyar csapatok gyönyörűen verték vissza a különben is erős várból. A jelenlegi ostrom is elég kedvezőtlen viszonyok között indult meg az orosz hadsereg nézve. Meg kell erősen gondolnunk, hogy élő erővel akarjuk-e a várat ismét megrohanni, vagy pedig a klasszikus várostromhoz a szünet nélküli ágyutüzhöz kell folyamodnunk. Ratkó Dimitriev ez utóbbira szánta el magát. Miután az első ostrom alkalmával borzalmasak voltak veszteségeink. Przemyslt tehát szünet nélkül lövik, be kell ismernünk azonban, hogy ezideig nem nagy eredménnyel.

A bolgárok Oroszország ellen.

Szófia, december 10. Az itt megjelenő „Bulgária” című lap, amely mindig oroszbarát szellemben irt, egy a „Ruski Invalid”-ban megjelent cikket reprodukál, amelyben egy orosz szemtanu a galiciái harcokról nyilatkozik. A cikk elsősorban is óva int attól, hogy az osztrák-magyar hadsereget lebecsüljék. Przemysl, mondja a cikk, modern, nagyszabású erőd, amelynek bevételére az orosz hadak egyik legnehezebb feladata lesz. Rohammal való bevételére kevés kilátás volt és rengeteg áldozattal járt volna. Valószínűleg hosszadalmas ostromra lesz szükség. A Krakó elleni orosz előrenyomulás is nagyon nehéz dolog. Az osztrák-magyar tüzérség elsőrangú, legalább is olyan jó, mint az orosz. A cikk azután kiemeli, a magyar huszárság csodálatra méltó vitézségét és bravurját hangsúlyozza azokat a nehézségeket és veszedelmeket is, amelyekkel az orosz csapatoknak a Kárpáton túli hadműveleteikben szembe kell szállaniuk. Habár Oroszországban remény is van a győzelemre, a kedvező döntés semmi esetre sem fog gyorsan, vagy könnyedén

Oroszország számára bekövetkezni. Ha ennek az ellenkezőjét remélik Oroszországban, akkor bizonyára csalódás fogja érni a közvéleményt.

Az északkeleti megyék helyzete.

Budapest, december 10. Mint értesülünk, Zemplénmegyéből a határ felé vonulnak vissza az orosz csapatok. A sztrópkói főszolgabíró ma elfoglalta hivatalát. Ungmegyében csak közvetlenül a határszélen van ellenség. Beregmegyében azonban egyetlen orosz katona sincs. Az utóbbi napokban Máramarosmegyében mutatkozott orosz csapat, a mely csak Toronyáig tudott jutni.

Hivatalos jelentés a szerbiai harctérről.

Budapest, december 10. A Budapesti Tudósító jelenti: Hivatalos jelentés a déli hadszíntérről. Érkezett december 10 én déli tizenkét órakor. Szerbiában csapataink egy része Gorni-Milanováctól nyugatra erős ellenséges haderőkre talált és nem érhetett el eredményt. Hogy az ellenség megindított ellentámadása elől kitérjünk, egyes csapatrészeket kedvezőbbben fekvő terepszakaszokba rendelték.

Belgrádtól délre offenzívánk előbbre halad, december 8-án összesen 20 ágyut és egy fényszórót zsákmányoltunk és számos foglyot ejtettünk. (Miniszterelnökségi sajtóosztályától.)

Török győzelem Kaukázusban.

Konstantinápoly, decemeer 10. Egy határőrség a Kaukázusban megszállotta Tauskeldet, Olty-tól északra. Az Asserbeidsan ha-

tárában operáló esapataink Sonay-ig és Deihari-ig, a vilajet keleti részében fekvő hegy-ségeig nyomultak előre.

Konstantinápoly, december 10. (M. T. I.) Az oroszokon aratott győzelmek alkalmából tegnap Stambulban valamennyi üzletet és a kikötőben a hajókat török zászlókkal díszítették fel. Perában a házak és ületek hasonlóképpen lobogódiszben voltak. Mind a két városban a magyarok, osztrákok és németek is feldíszítették házaikat.

Az osztrák-magyar motoros ütegek Reims előtt.

Róma, december 10. Párisi jelentés szerint a németek még mindig bombázzák Reimst. Az ostromló sereg ujjában a 30.5-es osztrák magyar motoros üteget alkalmazza.

A francia lapok panaszkodnak, hogy Reism tele van német kémekkel. Egyes német pezsgőcégek képviselői segítségével a németek már régebben titkos telefonvonalakat építettek a városban és a német csapatok most e vonalak útján összeköttetésben vannak a várossal. A francia helyőrség mind-éddig hiába kutatott a titkos vezetékek után.

Japán és Kina konfliktusa.

Budapest, dec. 10. (M. T. I.) A Frankfurter Zeitung jelenti Tokióból. Kina újabb tiltakozása ellenére Japán két dandárral megszállva tartja a San-Tung vasutat.

1018 milliót jegyeztek a hadikölcsönre.

A pénzügyminiszteriumban már összeállították a hadikölcsön jegyzéséről beérkezett jelentéseket és habár még bizonyos kiigazítások miatt végleges számokat nem lehet közzétenni, beavatott helyről eredő értesülésünk szerint a bejelentések összege egy milliárdon felül körülbelül 1018 millió korona.

Most vannak folyamatban azok a tárgyalások, a melyek egyes vidéki intézetek teljesítő képességére való tekintettel megindultak és a melyeknek célja az, hogy egyes vidéki intézetek a jegyzések bizonyos összegének beszolgáltatása alól felmentessenek. E tárgyalások eredményétől függ, hogy a pénzügyminiszter a bejelentett összegből mennyit fog igénybe venni és mennyit fog hivatalosan elszámolni.

Tábori alsó ruhák
Vizmentes bakkancsok
Halina csizmák
és Hó cipők

legjobb minőségben

Reichard Dezső

cégnél

Rákóczy-uton kaphatók.

Nem kell a fürdővasut.

Városi közgyűlés.

Nagyvárad város törvényhatósága alig másfélóra alatt elintézte tegnap a közgyűlésre kitűzött ügyeket.

Nagyobb vita fejlődött ki a fürdővasut engedélyezése kérdésénél.

A tanács és a tanács után a közgyűlés egy szótöbbséggel a fürdővasut engedélyezésének meghosszabbítása ellen nyilatkozott s ezzel igazat adott azoknak, akik nem tartják szükségesnek a vasutat, holott a nagy közönség már évek óta várja, hogy azok is könnyen kijuthassanak ezekre a gyógyhelyekre, akiknek az elődjei nem gyűjthettek vagyont fogatra vagy autóra.

Helyeselnék ezt a határozatot, ha tudnánk, hogy más hamarabb kiépíti a fürdővasutat, de így az egyenesen a közönség óhaja és érdeke ellen van.

A közgyűlés lefolyása a következő volt:

Hlatky Endre főispán elnöklése alatt a törvényhatóság tagjai szép számmal voltak jelen.

A felolvasott jelentés a már ismertett adatokon kívül bejelenti néhai dr. Baróthy Ákos v. főorvos elhunytát s érdemeinek jegyzőkönyvébe iktatását javasolja.

Indítványozza továbbá, hogy gr. Csekonics Endre királybiztosnak, egy betegszállító kósi beszerzésére a Vörös-Kereszt által adományozott 4000 korona kieszközléséért, — gr. Széchenyi Miklós megyéspüspöknek a városi árvaház céljaira adományozott 100 koronáért mondjon köszönetet a közgyűlés.

A jelentést az indítványokkal együtt elfogadták.

A jelentés kapcsán Balogh Döme a közmunkáról szóló adatok kimutatását hiányosnak tartja; mert a végzett munkákat nem lehet ellenőrizni. Feljelentés is történt bizonyos állítólagos visszaélések miatt, annak mielőbbi letárgyalását sürgeti. Kifogásolja továbbá a súlyos sebesültek lassu szállítását. A város kocsijait kellene erre a célra felhasználni. Ez a legfontosabb teendő lenne most.

Dr. Popovics Miklós felvilágosításokkal szolgál a sebesültek szállításáról. A súlyos sebesülteket csak a hordágyakon szabad szállítani.

Komlóssy József a közmunkák dolgában nyújt felvilágosítást. A panaszokat jegyzőkönyvébe vette. A vizsgálat eredménye be lesz a közgyűlésnek jelentve.

Szabó Károly látta azt, hogy a sebesült katonák csak a legnagyobb kinnal tudnak sokszor bevászorogni. Ezen segíteni kellene.

Komlóssy József kijelenti, hogy a sebesültek beszállítását a katonaság eszközli, a város csak segítséget nyújt s ezt meg is teszi teljes erejéből.

Ezután a kitérés után folytatják a tárgyszorozatot következő ügyeit.

A fürdővasut ügye.

A fürdővasut ügyében, Hankovics Ferenc és dr. Tóth Ferenc engedélyesek beadványára a kereskedelemügyi miniszter véleményét kér Nagyvárad városától, hogy a vasutrá az engedélyt meghosszabbítsa-e.

A városi tanács javasolja, hogy irjon fel a város olyan értelemben, miszerint nevezetteknek tovább ne hosszabbítsa meg az engedélyt.

Löwenstein Zsigmond szólalt fel a tanács javaslata ellen. Jogi és etikai alapon helytelen a tanács javaslata. Kifejti, hogy az engedélyesek hosszú, fáradságos munkát fejtettek ki a fürdővasut létesítése érdekében s éppen most, mikor mindent a világháboru

ural s egyáltalában meg van lazítva minden hasonló vállalkozás, a tanács ebben az időben mellőzi a méltányosságot. Rámutat, hogy a Városi Vasut 18 évi halogatás után létesítette a villamos személyszállítást. Igazságtalan is, éppen ebben a válságos időben egy hosszú munkát tönkre tenni. Az iratok között van egy bécsi bank kötelező nyilatkozata, hogy az anyagi kötelezettségeket elvállalja s efelett a tanács napirendre tért. Más hasonló dolgokra is adott a város halasztásokat. Így elintézni egy dolgot, nem is erkölcös. Várjuk meg, míg vége lesz a háborúnak, addig vegyék le az ügyet a napirendről.

Gábel Jakab korrigálja Löwenstein indítványát, hogy a közgyűlés egy évi halasztást javasoljon a miniszternek. Nem alkalmas a mai idő, hogy ilyen statarialisan járjanak el.

Balogh Döme méltánytalannak találja a tanács javaslatát s a Gábel indítványát pártolja.

Komlóssy József szerint csak úgy fogadhatnák el a Gábel indítványát ha kapcsolnák a kérdésből a Hankovicsék által a várostól kért 300,000 korona hozzájárulást.

Dr. Medvigy Gábor megérettnek tartja a kérdést, hogy végezzünk vele. Évek óta meggyőződött a közönség, hogy az engedélyesek kezében nem lesz megvalósítva a kérdés, saját erejükből nem építik ki a vasutat. Elfogadja a tanács javaslatát.

Gábel Jakab helyreigazításként megjegyzi, hogy nem mindenki van meggyőződve arról, hogy a mostani kezekben nem lehet megvalósítani a fürdővasutat.

Dr. Adorján Emil helyteleníti, hogy Nagyváradot a vasutak dolgában téves jelzőszavak vezetik; így volt a debreceni vasutal is, mely Püspökiből indul ki s Debrecenbe gravitál, mégis hozzájárult Nagyvárad. Majd hibáztatja, hogy a fürdővasutat ki akarják építeni, amely csak a fürdővendéglősök érdekeit szolgálja. A város parkjairól kellene inkább gondoskodni. Ha kell a fürdővasut, akkor a létesítésre az eddig követett út és mód nem vezet célhoz. Az csak a magánkezelésben lenne rentabilis. Nagyváradnak nem érdeke a fürdővasut, ezért a tanács javaslatát fogadja el.

Dr. Molnár Imre fontosnak tartja, hogy ezt a fontos közegészségügyi intézményt, a közeli fürdőket, melyeknek óriási gyógyító erejű vizét az egész világ elismerte, vasut hozza közelebb s szégyelli, hogy azt még nem létesítették. Cáfolja Adorján fel fogásának helyességét. A város közönségének egészségéről van szó. A tízezrek autón és kocsin is kimehetnek, de a 60.000 ember itt marad, mert olesó és alkalmas közlekedési eszköz híján nincs alkalma igénybe venni ezt az Istenadta gyógyító vizet. Ha másként nem lehetne, ki kellene sajátítani a fürdőket, hogy az emberiségnek minél hozzáférhetőbb legyen. Pártolja Gábel indítványát.

Még Löwenstein szólott álláspontjának védelmére.

Szavazásra kerülő a sor, 18 szavazattal, 17 ellenében a tanács javaslatát fogadták el.

A hadbavonult városi tisztviselők fizetéséről alkotott szabályrendeletet elfogadták.

A hadiszolgáltatásokért támasztható eljárási igények tárgyában alakítandó bizottságba dr. Hoványi Gyulát, Schwarcz Izidort és dr. Medvigy Gábort küldte ki a törvényhatóság.

A közigazgatási-bizottságban az év végén megürülő öt tagsági hely betöltését a januári közgyűlésre tűzték ki.

Az állami iskolai gondnokságban megüresedett tagsági helyre dr. Molnár Imre ny. jogtanárt választották be.

A nagyváradai kisiparosok egyesülete arra kérte a várost, hogy foglaljon állást a III. o. kereseti adónak, a városi pótdónak a kis-

iparosok terhéről leendő elengedése és megfelelő segélyezése tárgyában. A tanács napirendre tértetést javasol.

Szabó Károly az adóelengedést és a segélyezést nem tartja célravezetőnek, hanem kéri a tanácsot, hogy a munkanélküli kisiparosok foglalkoztatása érdekében a hadi ipari munkákat illetőleg lépjen érintkezésbe a tanács a hadsereg intézőköreivel.

Komlóssy József ezen kérelem teljesítését megígéri.

Veiszlovits Gyula azon nézetben van, hogy ma nincs munkanélküliség; aki akar dolgozni, van munkája.

Szabó Károly nevetségesnek mondja ezt a kijelentést, mikor az építőipar teljesen pang.

A kérelem felett napirendre tértek.

A többi, kisebb jelentőségű dolgokat vita nélkül intézték el s a közgyűlés véget ért.

Mit tárgyal a vármegye?

Háborus közgyűlés.

Biharvármegye törvényhatósága a jövő héten, szerdán tartja meg ez évi utolsó közgyűlését. A közgyűlésen nagyon meg fog érezni a háboru hatása. Ennek dacára mit minden évben, úgy az idén is a decemberi közgyűlés lesz a legérdekesebb. Már maga az a körülmény, hogy a közpénzek elhelyezése is napirendre lesz tűzve, elég ahhoz, hogy az egész törvényhatóság figyelmét felkeltse. A 16-án tartandó közgyűlés tárgyaiból a tisztviselőket elsősorban a mandátum meghosszabbítása érdekli. Ez ügy még ugyan nincs napirendre tűzve, de mint utolsó évi közgyűlésen, szintén fel fogják venni. A mandátumok dolga különben mindössze pár szavas bejelentést igényel.

Friedmann és Schwarcz fakereskedők, a vármegye szállítói, kérvényt adtak be a vármegyéhez, hogy a fát ne szerződésben kötött árért szállítsák, hanem a megváltozott viszonyokra való tekintettel 1 koronával magasabb árért. A beadvány a vármegyén érthető feltűnést keltett, már csak azért is, mert a felemelt árért bármelyik más cég is szállíthatja a fát. Viszont a Friedmann és Schwarcz cég, hiába esett volna a fa ára, bizonyára nem szállította volna le az árat. A vármegye így már csak azért sem emelheti fel a fa árát, mert ez homlok-egyenest ellenkezne a miniszter takarékoságra intő rendeletével.

Barsvármegyének az ellenséges államok ipari termékének nem pártolása tárgyában tett indítványa szintén napirendre kerül.

Ferenc Ferdinánd tragikus elhunytá fellett kifejezett részvétre érkezett köszönő leiratot most veszi tudomásul a közgyűlés.

Nem kevésbé számíthat érdeklődésre a Belvárosi Népbank kérelme. A bank ugyanis arra kéri a vármegyét, hogy az ott elhelyezett betétek kifizetésére hosszabb időhaladékot adjon a vármegye.

Tolnavármegye a hármas szövetség fenntartása tárgyában tett indítványt, amit a vármegye minden valószínűség szerint el is fogad. Bár Olaszország helyét szívesebben cserélné fel Törökországgal.

A keleti express megindítása és annak Nagyváradon keresztül való vezetése ügyében Szabóvármegye által tett indítványt hasonló határozattal terjeszti fel Biharvármegye.

Tárgyalás alá fog kerülni Keeskemét városának a hadisegélyadó kivetésére vonatkozó indítványa is.

Majd a közpénzek elhelyezése felett fog dönteni a törvényhatóság.

A községi számadások után a kérelmek képesik a tárgysorozat bevezető részét. Ebben a rovatban tekintélyes számmal szerepelnek a különböző jutalmak iránti kérelmek, melyekkel a tisztviselők járulnak a megye elé. A nagyváradai postaigazgatóság szintén szerepel egy szerény kérelemmel. Ingyenes helyet kér a Bethlen-féle üdülőtelepen.

Szavazást fog provokálni a Végh Rozália-féle alapítvány odaitélése is. Az alapítványra az idén igen nagy az aspiránsok száma.

A napirendre kerülő ügyek előkészítésén most fáradoznak a szakosztályok.

Jablonszky Emil halála.

Általános megdöbbenést és részvétet keltett tegnap reggel az egész városban a hír, hogy Nagyvárad város egyik derék tisztviselője: *Jablonszky Emil* városi adópénztárnok tegnap éjjel váratlanul elhunyt.

Egyike volt a város legrégebbi tisztviselőinek, aki pedáns pontossággal teljesítette az utolsó napig felelősség terhes hivatalát. Szerdán délután teljes egészségben távozott hivatalából s rövid séta után hazatért családjához. Este 10 óra tájban hirtelen rosszul létről panaszkodott.

Azonnal orvosért küldtek, de mire az megérkezett, az életerős ember éjjel 11 órakor szerető neje karjai között kiszenvedett. Az orvos szívszélhűdést konstatált.

Jablonszky Emil úgy fellebbvalói s tisztársai, mint a város közönsége szeretettel környezték, előzékeny modoráért, pontosságáért. Évtizedeket töltött az adópénztári állásban s így alig volt e városnak polgára, a ki nem ösmerte. Szinte elképzelhetetlennek tartották a városi adópénztárt az ő alakja nélkül. Mindenkiel nyájas, barátságos, derűs kedélye csak tisztelőket, barátokat szerzett részére társadalmi téren is. Különösen Várad Velence lakossága vette körül szeretettel, nem csak azért, mert vezető szerepet vitt a városrészen minden mozgalmában, hanem buzgó tevékenységével igen hasznos szolgálatokat is tett azon városrész lakosságának.

Hosszu évek sora óta működött, mint a várad-velencei katolikus hitközség és iskola gondnoka; egyik vezető tagja volt a várad-velencei Kath. Körnek. Alelnöke volt a várad-velencei bölcshódéknak.

Szintén évtizedek óta töltötte be a várad-váraljai a velencei Takarékszövetkezet pénztárnoki tisztjét.

Jablonszky Emil 1854-ben született Oravicán s így 60 évet élt Nagyváradon a 70-es években fűszerkereskedése volt Zöldfa-utcán s mikor ezzel felhagyott, 1880. január 1-én lépett Nagyvárad város szolgálatába. Előbb adóhivatali iktató volt, de csakhamar adópénztári ellenőrré választották Takács pénztárnok mellé, akinek halálával, ő lett az adópénztárnok. Majdnem 30 évig viselte ezen tisztet.

Halálát nejein kívül két leánya és két fia gyászolja, akik közül az egyik mint honvéd főhadnagy, jelenleg a harctéren van s ott vesz hirt a nagy csapásról: édesatyja váratlan haláláról.

A gyászesetet alkalmából a városháza tornyára kitűzték a gyászlobogót s a tisztikar a temetésen testületileg vesz részt s koszorút helyez a ravatalra.

A temetés holnap, szombaton délelőtt fél 10 órakor lesz Várad-Velencén, a Báthory-utca 14. sz. háztól.

A családi gyászjelentés a következő:

Alulírottak az összes rokonok nevében mély fájdalomtól megtört szívvel jelentik a legjobb férj, legszeretőbb atya és testvér *Jablonszky Emilnek* Nagyvárad város adópénztárnoka, a Várad-Velencei róm. kat. egyház és iskola gondnoka és az ottani bölcshódé alelnökének, több jótékonyági egyesület tagjának folyó évi december hó 9-én éjjel 10 és fél órakor életének 61 és boldog házasságának 35 ik évében hirtelen történt gyászos elhunytát. A megboldogult földi maradványai folyó hó 12-én délelőtt 9 óra 30 perckor fognak a Báthory-utca 14. szám alatti háznál beszenteltetni és a várad-velencei róm. kath. plébánia templomban tartandó gyászszentmise bemutatása után a központi temetőben örök nyugalomra helyezni. Nagyvárad, 1914. december 10. Özv. *Jablonszky Emilné*, született *Guttman* Etel mint neje. *Jablonszky Emil* m. kir. honvéd főhadnagy, *Jablonszky Etelka*, *Jablonszky Erzsébet*, *Jablonszky Géza* mint gyermekei. *Jablonszky Flóra*, férj. *Földényi Mihályné*, *Jablonszky Gabriella* férj. *Lacsny Istvánné*, *Jablonszky Emma* férj. *Matulay Vilmosné*, *Jablonszky Vilma* férj. *Rozgonyi Lajosné*.

HIREK

A téli háboru borzalmai ellen harcosainknak prémre van szükségük. Enyhítsük szenvedéseiket és küldjük egyetlen darab prémünket is a Hadségélyző Hivatalnak, Budapest, Váci-utca 38. A szállítás díjmentes.

*** Egyházi kinevezések.** A hivatalos lap a következő egyházi kinevezéseket közli: Ófelsége a székesfehérvári káptalanban dr. *Klaucz György* székesegyházi főesperesnek az örkananokságra, *Scheirich Antal* idősb mesterkanonok a székesegyházi főesperességre és *Vadkerty József* ifjabb mesterkanonoknak a budai főesperességre való fokozatos előléptetését jóváhagyta és azekként megüresedett idősb mesterkanonokságot *Magdics István* tiszteletbeli kanonok, etgeki esperes-plebánosnak, az ifjabb mesterkanonokságot pedig *Rácz Endre* csikvári esperes-plebánosnak adományozta. Továbbá dr. *Povisehil Richárd* kalocsai főszékesegyházi kanonoknak a Szent Mihály arkangyalról nevezett bathai cím. apátságot, *Gózon István* zentai plebánosnak a keresztelő Szt. Jánosról elnevezett devecsi címzetes prépostságot, a nagyszombati társaskáptalanban megüresedett kanonokságot *Stieber Vince* c. apát, budapest-terézvárosi plebánosnak, *Jeszenszky Kálmán* balassagyarmati plebánosnak a Szent Benedekről nevezett rebegényhegyi címzetes apátságot adományozta.

*** Az Urnök Mária-kongregációjának tagfelvételi ünnepélye.** Az Urnök Mária kongregációja a szeplőtelen fogantatás ünnepén tartotta ünnepélyes tagfelvételt. A tagavatási szertartásokat dr. *Belopotoczky Kálmán* v. b. t. t., nyug. tábori püspök, nagyprépost végezte, nagyon megható, apostoli szellemű beszéd kíséretében 6 új tagot vett fel az Urnök Mária-kongregációjába.

* Egy kongreganista temetése.

Tegnap délelőtt temették el nagy részvét mellett *Bartha Sándor* negyedéves theologust. A temetési szertartást dr. *Vucskies Gyula* kanonok végezte nagy segédlettel. A temetésen jelenvolt *Fetszer Antal* az ujonnan kinevezett győri püspök is, valamint a központi papság nagyszámmal és az ifjusági kongregáció számos tagja, élükön *Szilágyi Dózsa* kongregáció prezessel.

Az elhunyt egyike volt a nagyváradai ifjusági kongregáció első tagjainak s rendkívül megható, hogy a szokásos fogadalom megújítását, melyet a szeplőtelen fogantatás ünnepén, december 8-án ir alá minden kongreganista, a nagy beteg már e hó 6-án beküldte következő megható levéllel:

Főtisztelendő kedves Prézes Ur! Fogadalmamat gyermeki hódolattal ujítom meg. Utoljára e földi életben. A szenvedés minden nemétől meglátogatva utolsó percemig legnagyobb büszkeségemnek és örömmemnek tartom, hogy kongreganista vagyok. Imádkozzék értem édes Tanár ur, hogy utolsó percemig kitartó legyek. Mint hű kongreganista nem soká megláthassam Szűz Anyámat. Szeretetteljes üdvözlétem küldöm kedves Prézes Urnak és kedves testvéreimnek. Nagyvárad, 1914. december 6-án. *Bartha Sándor*.

És a szeplőtelen fogantatás ünnepén elment a Szűz Anyához.

*** Ingyen lehet küldeni a sebesülteknek olvasnivalót.** A hivatalos lap közli a posta- és táviráda vezérigazgató rendeletét, mely a közönség tudomására hozza, hogy bármely ausztriai, vagy boszniai kórházban fekvő sebesült katonák részére a hírlapok, vagy folyóiratok ingyen példányai 1 klg. súlyig díjmentesen szállíthatók. Az ilyen küldeményen a feladó névén kívül a kórház címe mellett „mint a Vörös-Kereszt Egyesület gyűjtőállomás” megjelölést „katonai segélyzőüggy” záradékot kell alkalmazni. Viszont az Ausztriából vagy Bosznia-Hercegovinából érkező küldeményeket a magyar kir. posta ingyenes továbbítja.

*** A Szigligeti-Társaság háborus matinéja.** A Szigligeti-Társaság háborus matinéjának kedves nagyérdéki vendége lesz tudvalevően *Kemény Ödön*, az Adria tengerhajózási részvénytársaság titkára, aki Anglia üzleti háborújáról tart felolvasást. *Kemény Ödön* tegnap értesítette a Társaság főtítkárát, hogy szombaton, e hó 12-én érkezik Nagyváradra. Kivülre *Rettegny Margit* szerepel a műsoron: a kitűnő művésznő többek közt elszavalja *Szaboleska Mihály* *Legenda* a csatatérről című versét, ami valóságos gyöngye a háborus poézisnek; azonkívül *Nadányi Zoltán* egy új versét mutatja be. Gazdag műsorral lép az emelvényre *Farkas Pál*, a szintársulat népszerű, kiváló tagja; komolyság és vidámság egyaránt váltakozik az előadása programjában. A felolvasó ülésen még *Antal Sándor* író-társunk is szerepel egy új novellájával.

*** Vidéki adományok a katonák karácsonyára.** A vidéki közönség is kiveszi a részét a háboru folytán megindult jótékony célu akcióból. Beregszászörményből írják, hogy a községben a katonák karácsonyára négy fiatal leány gyűjtést indított, amely összesen 196 koronát eredményezett. A gyűjtők a következők: *Kutasi Erzsike* 52 kor. 90 fill., *Nagy Rózsika* 28 kor. 30 fill., *Nagy Eszike* 66 kor. 08 fill., *Mári Rózsika* 48 kor. 72 fillért gyűjtöttek. Az összeget az

„Augusztá“-alap központi irodájának elküldték.

*** Levelező-lapok a sebesültekért.** A „Vörös-Kereszt Egylet“ dunaparti betegnyugvó állomása javára kibocsátott karácsonyi és újévi levelező lapokon írjuk levelezéseinket. Az aktuális és művészi levelező-lapok darabja 20 fillér és a befolyó jövedelem a sebesültek javára fordítatik. Minden könyvkereskedésben és trafikban kapható. Ahol nem kapható, közvetlenül csak a levelező-lap terjesztő irodához (Budapest, IX. Üllői-ut 21. szám) tessék fordulni. Az iroda bárkinek készséggel küld eladásra vagy használatra levelező lapokat. Minden levelező-lap vételével könnyebbülést szerzünk betegeinknek.

*** Villamos bérletjegyek.** Kérjük a közönséget, hogy a bérletjegyek kiállításával való várakozást elkerülendő, új, használatlan vizit nagyságu keménylapra ragasztott fényképét és 50 fillér kiállítási illetéket még f. évi december hó 15—26 közötti időben sziveskedjék pénztárunknál, Nagyvárad városi vasút üzletgazgatósági épület, Várter 2. sz.) vagy a Hegedűs féle hírlapirodában leadni, mely esetben a kiállított bérletjegyek az illetékek lefizetése ellenében f. hó 30-tól kezdve nevezett helyen akadálytalanul átvehethők. Leadhatók továbbá a fényképek az összes jegyvizsgáló kalauzoknál is kézbesítés végett. Tévedések elkerülése végett a fénykép hátlapjára a fénykép-tulajdonos neve és lakása rájegyzendő. Az üzletgazgatóság.

*** Cipészek árszabálya.** A nagyváradai cipész mesterek f. hó 6-án tartott szakosztályi gyűlésen egységes árszabály alkalmaztatását határozta el. A szakosztály sajnálatlalt tapasztalja a bőr és egyéb kellek hallatlan áremelkedését, ami rákényszeríti a cipész-mestereket, hogy egységes árszabályát nyilvánosságra hozza. A minimális árak a következők: Új férfi cipő 24 koronától feljebb, új női cipő 20 koronától feljebb, új csizma 50 koronától feljebb, férfi borítás 12 koronától feljebb, férfi talp szeges 5 koronától feljebb férfi talp varrott 6 koronától feljebb, női talp szeges 4 koronától feljebb, női talp varrott 5 koronától feljebb, férfi sarok 1 korona 60 fillértől feljebb, női sarok 1 koronától feljebb. Gummi feltételek külön fizetendők. A cipész-mesterek egyhangu határozatából a szakosztály.

*** Ingyenes tanoncközvetítés.** Értesítjük a tanonctartó t. iparosmestereket, hogy lakatos mesterségre egy, szerelő mesterségre egy, szabó mesterségre egy, másféle mesterségre egy, borbély mesterségre egy tanulót elhelyezhetünk. Tanoncszükségletek iránti megkereséseket elfogad az Országos Gyermekvédelem Liga Tanoncotthonának vezetősége Sztaroveczky-utca 15. Telefon 2—33.

*** A hadikórház parancsnoksága** ez uton fordul a közönséghez azon kérelemmel, hogy a beteg és sebesült katonák részére magyar, német és román könyveket, lapokat sziveskedjenek küldeni.

*** „Rózsavölgyi Album 1914. karácsony“** a napokban hagyta el a sajtót. Az album kiadója mellőzött minden üzleti számítást és ennek eredménye, hogy az album tartalmának összeállítása és kiállítása várakozáson felül sikerült. Országunk első zenemű, kiadó cégétől csak jót vártunk és a legjobbat kaptuk. 80 oldalon 33 értékesnél-értékesebb operett, kabaré, magyar és hazafias dalt tartalmaz a 4 koronás album. Huszka, Jacobi, Szirmai, Zerkovitz világsiker aratott művei között találjuk a legnépszerűbb magyar és műdalokat, valamint az alkalmi hazafias darabokat a legjobb leltében. Az album izléses és diszes kiállítása, valamint gazdag tartalma révén a legalkalmasabb karácsonyi ajándék. Megrendelhető lapunk kiadójában, vagy az album kiadójánál: Rózsavölgyi és Társa cs. és kir.

udvari zenemű kiadó cégnél, Budapest IV. Szervita-tér 5. sz.

*** Elbocsátott népfelkelők jelentkezése.** Ezennel felhívom a m. kir. nagyváradai 4. népfelkelő parancsnokság által 1914. évi szeptember hó 27-én kiválasztott s a nagyváradai cs. és kir. tartalékkórházhoz beosztott azon 1878. évtől 1890. évig terjedő időben született B) alosztályú népfelkelő munkásokat, akiket a temesvári cs. és kir. katonai parancsnokság 2—5665. számú rendelete folytán a tartalékkórház parancsnoksága elbocsátott, illetve szabadságolt, hogy a december 12-től 22-ig tartandó népfelkelő bemutató szemlére való jelentkezés céljából 24 órában belül a városi tanács katonai ügyosztályánál (Városháza II. em. 32. sz. szoba) a törvényes következmények terhe alatt okvetlenül jelenjenek meg. Nagyvárad, 1914. december hó 10. *Eleméry Ferenc* katonai ügyi tanácsnok.

*** Magán csomagforgalom a tábori postákkal.** December 5-től bezárólag december 15-ig minden tábori postahivatalhoz újból lehet csomagokat küldeni. A csomag súlya legfeljebb 5 kilogramm, terjedelme pedig bármely irányban 60 centiméter lehet. Tartalmazhat ruházati cikkeken kívül könnyen nem romló élelmiszereket (füstölt húst, szalámit, sajtot, kétszersültet, csokoládét, konzervet, stb.) és dohányt, szivart is. A burkolat csak viaszosvászon, vagy vízálló más szövet, avagy jól lezögzett faláda lehet. A címet lehetőleg magára a burkolatra, vagy külön vászonlapra úgy kell írni, mint a tábori postai leveleknél. A vászonlapot nem szabad a burkolatra ragasztani, hanem tartósan oda kell varrni. Célszerű ha a címet másolata a csomag belsejében el van helyezve. A feladó tartozik a szállítólevélre „saját veszélyemre“ szavakat felírni. A szállítólevél szelvényére csak a feladó nevét és lakását szabad feljegyezni. Bérmentési díj 60 fillér. Ha a csomagot a címzettnek bármely okból nem lehetne kézbesíteni, a tartalmat a rászoruló legénység közt osztják szét.

*** Háziápolásban levő sebesültek felülvizsgálata.** A cs. és kir. katonai állomásparancsnokság Res. 1431. sz. megkeresése folytán ezennel közhírré teszem, hogy a temesvári cs. és kir. katonai parancsnokság 2—5248. Prás számú rendelete értelmében a Nagyvárad város területére háziápolásba szabadságolt s ugy a közös hadsereg, mint a honvédség és a népfelkelés kötelékében álló legénységi állománybeli sebesültek és betegek folyó évi december hó 14-én, hétfőn délelőtt 9 órakor a várban katonai felülvizsgálat alá kerülnek. Miért is felhívom az összes háziápolásba utalt legénységi állományba tartozó sebesülteket és betegeket, hogy a fent jelzett határidőben és helyen a törvényes következmények terhe alatt okvetlenül jelenjenek meg. Nagyvárad, 1914. december 4. *Eleméry Ferenc*, katonai ügyi tanácsnok.

*** Legszebb karácsonyi ajándék** Gyönyörű kivitelű, művészi munkájú fémplakett jelent meg a közeli karácsonyi alkalmából a világháború és hős katonáink emlékére. Az emléklaketteken, amely plüshez szerelve bronz vagy ezüst színben kapható, díszeslegesen uralkodó királyunk és a német császár hű portréi láthatók, hadilobogók, fegyverek, csákók és babérok között. Egy szétterjesztett szárnyu turulmadár, karmai között kardot tartva cikkázó villámokkal árasztja el a velünk harcban álló hét ellenség hatalom cimereit. A plakett közepén szépen eizellált mezőben ez a felírás: „1914. Viribus Unitis“, amely így királyunk fennkölt jelmondatával szövegben is kifejezésre juttatja a plakett szimbólumát. — Az emléklakett, amely asztalra állítható, vagy

falra akasztható, 34 cm. széles, 28 cm. hosszú, igazán értékes dísz tárgy és a legszebb karácsonyi ajándék. Ára 7 korona és megrendelhető — a pénz beküldése ellenében vagy utánvétellel, ingyen esomagolással, bérmentetlenül, az egyedül jogosított gyártóknál: Höcker H. és Társa, műszaki kereskedelmi vállalat, Budapest IX. Üllői-ut 29. Ugyanilyen kivitelű plakett kisebb méretben és amelyen a turulmadár helyett a hét ellenséges hatalom cimere egy ágyúval egy tenger alatt járó torpedóval és egy lég-hajóval van körülveve, szép vörös vagy fekete fára szerelve 3 koronáért, plüshez szerelve 5 koronáért kapható fenti cégnél

*** Vásári vonatok Vésztő és Püspökladányról Nagyváradra és vissza.** A folyó évi december 14-én Nagyváradon tartandó országos vásár alkalmából a nagyváradai forgalmi főnökség külön vásári vonatokat indít Vésztőről és Püspökladánytól Nagyváradig és vissza, december 14-én, a következő menetrenddel:

Vésztő—Nagyvárad.

	Érk.	Ind.
Vésztő	éjjel	— 3:25
Kótpuszta	>	3:41 3:42
Ihráz	>	3:55 3:56
Dobai puszta	>	4:06 4:07
Komádi	>	4:13 4:14
Nagytotpuszta	>	4:25 4:26
Körösszakál	>	4:42 4:48
Körösnagyharsány	>	4:58 4:59
Körösszeg	>	5:10 5:11
Vizesgyán	>	5:16 5:17
Körösgyères	>	5:32 5:33
Ujpalota	>	5:45 5:46
Biharszentandrás	>	5:54 5:55
Óssipuszta	reggel	6:04 6:10
Nagyvárad	reggel	6:26 —

Nagyvárad—Vésztő.

	Érk.	Ind.
Nagyvárad	délután	— 5:05
Óssipuszta	>	5:19 5:23
Biharszentandrás	>	5:30 5:40
Ujpalota	>	5:39 5:31
Körösgyères	>	5:52 5:54
Vizesgyán	este	6:07 6:08
Körösszeg	>	6:14 6:15
Körösnagyharsány	>	6:25 6:26
Körösszakál	>	6:36 6:47
Nagytotpuszta	>	7:03 7:04
Komádi	>	7:15 7:16
Dobai puszta	>	7:21 7:22
Ihráz	>	7:33 7:34
Kótpuszta	>	7:47 7:48
Vésztő	>	8:03 —

Püspökladány—Nagyvárad.

	Érk.	Ind.
Püspökladány	éjjel	— 3:51
Báránd	>	4:07 4:09
Sáp	>	4:27 4:32
Berettyóújfalú	>	4:55 5:00
Mezőpeterd	>	5:14 5:15
Biharkeresztes	>	5:30 5:31
Ártánd f. m. h.	>	— 5:39
Bors m. r. h.	>	5:50 5:51
Biharpüspöki	reggel	6:00 6:01
Nagyvárad	reggel	6:14 —

Nagyvárad—Püspökladány.

	Érk.	Ind.
Nagyvárad	délután	— 5:00
Biharpüspöki	>	5:13 5:14
Bors m. r. h.	>	5:24 5:25
Ártánd f. m. h.	>	— 5:38
Biharkeresztes	>	5:47 5:49
Mezőpeterd	este	6:07 6:08
Berettyóújfalú	>	6:25 6:31
Sáp	>	6:57 6:59
Báránd	>	7:19 7:20
Püspökladány	>	7:39 —

*** A hadbavonultak családjai részére** ujabban adakoztak: Szűts Gézné 10 kor., Weintróbb Mór 20 korona.

x **Három liter** családi rumot készíthet bárki pár perc alatt teához, a Farkas-féle **Rumkivonattal**. Ára utasítással 50 fill. Kapható kizárólag Farkas István Apolló drogeriájában Rákóczi-ut 7-B. Telefon 13-02.

x **Karácsony szenzációja.** Aszódy Kossuth utcai központi főüzletébe és a Rákóczi-uti fiókba a karácsonyi összes cukorkák és csokoládé bonbonok megérkeztek, az eladás ragyban és kicsinyben megkezdődött. Katonaszág részére csokoládé nagybani árak számíttatnak. Karácsonyfára friss szalon cukorkák kilóji K 2.20 Ajánlom sok sokféle tea kenyereket, rendkívüli finom halkonzerveimet, gyermekeknek ezer és ezerféle karácsonyi cukorkákat. Kugler Gerbeaud-bonbonok főlerakata. A Kugler Gerbeaud kedvelőitől karácsonyra és újévre előjegyzéseket már elfogadok. — Cognak, rum, likőrök, teák, szalámi, szardínia, pisztáng óriási raktár. Egyidejűleg ajánlom Aszódy 8-féle zamatu pörkölt kávéimat. Nagy raktár fehér kockacukorban, melyet a régi olcsó árban árusítok Rákóczi-uti tea és kávéüzletben Tea szervizek előnyös árban eladtnak. Telefon: Kossuth-utca 635 szám, Rákóczi ut 610 szám. Legfinomabb csokoládés teakenyér egyegyedikül 1 korona.

x **Kiadó** hosszabb, vagy rövidebb időre modern berendezésű utcai és udvari butorított szobák fürdőszoba használatával havi 30 koronától kezdve. Nagy Sándor-utca 4.

x **Kiadó lakások.** Szacsavay-utca 11. számú házban egy 4 szobás utcai modern lakás a hozzátartozó mellékhelyiségekkel AZONNAL kiadó. — Ugyanott egy 4 szobás utcai modern lakás a hozzátartozó mellékhelyiségekkel 1. évi NOVEMBER 1-ére kiadó. Értekezhetni a Gazdasági és Iparbank Rt.-nél.

x Egy nagy **raktárhelyiség** a Szacsavay-utca 11. számú házban AZONNAL kiadó. Értekezhetni a Gazdasági és Iparbank Rt.-nél.

x **Megfagyott, szétlőtt, kivörösödött, kicserepedett, arcz, orr, kéz ápolására és fehéritésére gyors és biztos hatású az Y-po jegyű MARMAT TEJ CRÉME és hozzávaló Borax szappan** Kapható Farkas István Apolló drogeriájában Rákóczi-ut 7/B. Telefon 13-02

x **Kiadó lakás** 3-4 szobás utcai lakás, fürdőszobával. Értekezhetni Nagy Sándor-utca 4.

* Az Egyesült Biharmegyei Kereskedelmi Bank és Központi Takarékpénztár r. t. (Bémer-tér 4. szám) a közönség tájékoztatása céljából közli, hogy elfogad új betéteket, amelyek nem esnek a moratorium intézkedése alá, takarékbetétkönyvecskére és folyószámlán a legkedvezőbb kamatozási és visszafizetési módokat mellett. Pénztári órák d. e. 9-től 12-ig.

x **Kiadó lakások.** Ősi-tér 14. szám alatt két üzlethelyiség azonnal kiadó. — Kossuth-utca 2. szám alatt két üzlethelyiség azonnal kiadó. Értekezhetni a Polgári takaréknál.

x **Családi rum** vaniliával vagy ananással literje K 2.60, továbbá kitűnő **Theák** kaphatók, Farkas István Apolló drogeriájában Rákóczi-ut 7/B.

x **Kiadó lakások.** Kossuth-utca 6. sz. alatt kétszobás lakás azonnal kiadó. — Kossuth-utca 2. sz. házban két kétszobás lakás nov. 1-re kiadó. Értekezhetni a Polgári takarékpénztárnál.

* **Ingtalan eladás.** Nagytelek-utca 31. szám alatti ingatlanunk (lakóház nagy telekkel) jutányos áron azonnal eladó. Részletes föltételek megtekinthetők Kossuth-utca 3. szám alatti irodánkban. Hungária cipőgyár Rt.

x **Köhögés, hurut, rekedtség** ellen használjon hurut szeletkét Ára: 60 fillér. Kapható Farkas István Apolló drogeriájában Rákóczi-ut 7/B.

* **Több egyszobás lakás kiadó.** Értekezhetni a Polgári takarékpénztárnál.

A legszebb kézimunkák Tátray cégnél

Rákóczi-ut 4. Telefon 783.

SZÍNHÁZ

Heti műsor.

Pénteken: Nagy művészestély.

Szombaton: Luxemburg grófja.

Vasárnap délután; Vörös ördögök; este: Ezüst pille. (Bemutató előadás.)

Ki volt? Láttunk már rosszabb detektív drámát is, mint a „Ki volt“, az bizonyos, de az is bizonyos, hogy mindezek ellenére semmiféle detektívdráma sem tudott még irodalmi értékre szert tenni. Az izgalmasnak a hajhászása egészen félreszorítja a művészi és irodalmi tekinteteket s bizony a detektívdráma csak efféle háborús megszorult világban járja meg, a mikor nektár helyett a muzsák néha rossz vinkóval kénytelenek megelégedni. Ebből a szempontból fogva fel a „Ki volt“ című drámát, még elismerésünket kell kifejeznünk, mert van egy megbecsülhetlen előnye: egészen rövid. Négy felvonást másfél óra alatt lepörget. Az előadás a darab értékéhez képest jó volt, egyébként azonban Höfer vezérőrnagy klasszikus mondását kell leplagizálnunk: említésre méltó esemény nem történt.

TANÜGY

Pályázat egyetemi tanszékre.

A budapesti királyi magyar tudományegyetem hittudományi karán megüresedett keresztény erkölestani tanszék betöltésére ezennel pályázat hirdetik.

E tanszékkel, ha nyilvános rendes tanár fog kineveztetni, évi 6000 (hatezer korona) fizetés, az 1904. évi I. t. c., illetve az 1906. évi LX. t. c. alapján járó szabályszerűen emelkedő személyi pótlék (400, 1200, 2000 korona), továbbá ötvenként 800 koronával emelkedő, legfeljebb 4000 korona korpótlék, nemkülönb 2000 korona lakáspénz, mely a III-ik ötödéves korpótlék után 2500 koronára emelkedik, van egybekötve.

Ha pedig nyilvános rendkívüli tanár neveztetik ki, 4000 korona törzsfizetés és az 1904. évi I. t. c., illetve az 1906. évi IX. t. c. alapján járó szabályszerűen emelkedő személyi pótlék (800, 1400, 2000. korona) továbbá öt, egyenként 400 koronás ötödéves korpótlék és 1600 korona lakáspénz élvezete van egybekötve.

A pályázó kath. egyházi rendbeli férfiak korát, végzett tanulmányait, megfelelő theo-

logiai képzettségét, irodalmi munkálkodását és eddigi működését igazoló okiratokkal s az egyházi hatóság elbocsátó levelével felszerelt folyamodványok, a folyamodó azon kijelentésével kapesoletosan, hogy hajlandó a rendkívüli tanári kinevezést is elfogadni, a m. kir. vallás közoktatásügyi miniszterhez címezve, 1914. évi decembar hó 31-ig a budapesti tudományegyetem hittudományi karának dékáni hivatalánál nyújtandók be.

Mindazon pályázni kívánók pedig, kik eddig nem oly állást töltöttek be, mely álláson eltöltött idő az 1912. évi LXXV. tc. 127. § a szerint beszámítható lenne, felhívottnak, hogy pályázati kérvényeikben korábbi (szabad pályán töltött) idejük meghatározott részének beszámítása iránt igénybejelentésüket is megtegyék. Budapest, 1914. november hó 28 án. A m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter.

Legujabb táviratok.

Przemyslt nem lehet kiéheztetni.

Ötvenéves népfelkelők ostromolják a várat.

Budapest, dec. 10. (Tud. táv.) Egy Przemyslben levő tsztnak sikerült tudósítást küldeni az ostromlott várból. A tudósítás szerint a vár municióval beláthatatlan időkig el van látva, tehát sem a munició fogyta miatt, sem kiéheztetéssel megadásra kényszeríteni a várat nem lehet. Az ostromló orosz sereg 50 éves és ennél idősebb ázsiai népfelkelőkből áll. Egy Krakóból hazatérő tiszt előadása szerint az oroszoknál azt tapasztaljuk, hogy tüzérsegük a rossz terepek miatt nem használható. Ujabb tüzérsegét ép a terep miatt a harctérre szállítani nem lehet.

Frigyes főherceg táborszernagy.

Budapest, december 10. Az összes haderők főparancsnoka Frigyes főherceg táborszernagygyá neveztetett ki. (Min. sajtóosztálya.)

Az ellensúlyozott orosz létszám.

Fétevár, dec. 10. Egy előkelő orosz lap jelentése szerint a német invázió terve vakmerősége mellett oly kiváló, hogy a siker kétségtelen a németek taktikkája az oroszok számbeli tulsúlyát minden tekintetben kiegyenlítette.

Ujabb 10.000 fogoly Galiciában.

Budapest, december 10. (Hivatalos.) Északkeleti hadszínterről. Lengyelországban harc vonalunkon nyugalom volt. Egyetlen támadást, melyet az oroszok Novodadovsztól délnyugatra eső területen éjjel intéztek ellenünk visszavertük. Nyugat-Galiciában mindkét részről nagy erőket vittek küzdelembe. Itt eddig több mint 10.000 oroszot fogtunk el. A csata ma is tart. Kárpátokban hadműveleteink következtében saját te-

rületünkben már jelentékeny részt sikerült visszaszerezni. (Höfer. Min. sajtóosztály.)

Jelentések a német harcterről.

Berlin, december 10. Nagy főhadiszállás jelenti: Souain környékén franciák tegnap heves tűzére szorítottak. A franciáknak argonai erdő keleti szélén Vangvois Boureuillesből megújított támadása nem jutott előre, összeomlott tűzterületük tüzeiben. Az ellenség nyilvánvalóan nagy veszteségeket szenvedett. Három ellenséges pilóta tegnap a nyílt hadműveleti területen kívül Freitung városra (Baden) tiz bombát dobott, kárt azonban nem okoztak.

Ezen esetet ama ténynek megállapítása végett említjük fel, hogy ezuttal is mint a háboru kezdete óta már annyiszor nyílt hadműveleti területen kívül fekvő várost bombáztak ellenfeleink. Mazuri-tavaktól keletre csak a tűzesség harcol. Észak-Lengyelországban a Visztula jobb partján előnyomuló hadoszlopaink egyike rohammal bevette Przasnyecz helységeit. 600 oroszot fogtunk el és néhány géppuskát zsákmányoltunk. Visztulától balra folytatjuk a támadást. Dél-Lengyelországban az oroszok támadásait visszavertük. (Miniszterelnökség sajtóosztályától.)

Elsülyesztett hajók.

Berlin, dec. 10. A berlini főügynökségnek jelenti a Reuter ügynökség, hogy a Talkland szigeténél az angol hajóraj elsülyesztette Stharnhust, Gneisenau és Leipzig hadihajókat. A Drezden és Nunberg megmenekültek.

IRODALOM

A „Szent Család” jubileuma. A P. Szabó Terézusz szerkesztésében és a győri karmelita-rend ház kiadásában megjelenő Szent Család című keresztény képes havi folyóirat most ünnepelte alapításának 25 éves jubileumát, mely alkalomból a decemberi száma a következő tartalommal jelent meg: A huszonöt éves „Szent Család”. — O. Gloriosa Virginium... — Sik Sándor. — Családaink a háborus időben. Prohászka Ottokár. — Mária képe. Augelus. — Szent Család szellemében. Mohl Antal dr. — A Jordán partján. Szalay Mátyás. — Isten keze. Boros Alán dr. — Karácsony egy palotában. Aukáné. Dobay Mariska. — A Jézuska altatója. Németh István. — A szeretet apostola. Domonkos István. — Az alkony derűje. Puszhányi M. — Világháboru. Regőci Exner Győző. — Azok a szülők. Kincs István. — Gloria in excelsis Deo. M. I. N. D. — Az egyház legrégebbi temetkezési helyei. Stöhr Géza Ker. János. — A hajnali misén. Nagelveiter Alajos dr. — A gondviselés utjairól. P. Dezső József. Előfizetési ára egész évre 2 kor. Megjelen minden hó elsején.

Népoktatás. Szerkeszti: Dreisziger Ferenc. Kalocsa. 1914. ez évi utolsó szám. Előfizetési ára egész évre 4. korona. Dreisziger folyóiratának ez évi utolsó száma is az előzőkhöz hasonlóan az iskola elméletének és gyakorlatának egymásra vonatkoztatásával s ez által az iskola gyakorlatának tökéletesítésével foglalkozik. Cikkei most is komolyak, színvonalasak és gyakorlatiasak. S természetesen — a háborunak a pedagógiát is érintő nyomai szintén megvannak nagyobb

tanulmányaiban és apróbb közleményeiben. Főbb cikkei a következők: — A háboru az iskolában és iskolán kívül. — Bertalan Vince: Néptanító a hadsereg szolgálatában. — Dreisziger Ferenc: A családi nevelésről. — Dezséri Ferenc: A balkéz gyakorlásáról. — Garvay Andor: A jövő amerikája. — Sztára József: A matematika története pedagógiai vonatkozásokkal. — Dér Ferenc: Egy kis ujjítás az I. s. osztály számtanában. — Gyakorlati lecke: Káth József: Enekóra IV. oszt. — Könyvismertetés. — Apró közlemények. Igazán megérdemli a támogatást. Azért ezen ez évi utolsó számmal kapcsolatosan különösebben ajánljuk pártolásra mindazoknak, akik a magyar népiskola benső életének tökéletesítését fontosnak tartják s ezért fáradozni és áldozni készek.

Örökimádás című hitbuzgalmi folyóirat 12. száma rendkívül dus és érdekes tartalommal jelent meg. Amelyből kiemeljük a következő cikkeket: Tartalom: Dr Babura László: Betlehem. — Blaskó Mária: Arany-mosás. — Dr T. I.: Kazetta oltárok a katonai kórházaknak. — Jézusom, örömmöm. Rovatvezető: Dr Szyllaba Emil. Adventi ima a békéért. — Ima a háboruban levő atyáért. — Ima a háboruban levő testvérért és rokonért — Mit kérjek a kis Jézuskától? — Felső bimbók. — Kincsesvár. — Róptében a nagy világ körül. — Egyesületi élet. — Irodalom. — Kimutatás. E valóban életrevaló folyóirat a Központi Oltáregyesület (Budapest, IX. ker., Üllői-ut 75.) kiadásában jelenik meg s előfizetési ára egy évre csak 3 korona. Ajánljuk t. előfizetőink pártfogásába. Szerkesztő: Dr Tiefenthaler József.

NYILTÉR

Kávéház megnyitás!

Van szerencsém a n. é. közönséget értesíteni, hogy a városi Apolló palotában levő

Városi kávéházat

f. évi december hó 5-én, szombaton megnyitottam.

Nagy áldozatkészséggel, a legmodernebb berendezéssel készült kávéházamban 32 családi páholy, 4 billiárd asztal áll rendelkezésre. Összes helybeli, fővárosi és vidéki lapok, folyóiratok olvashatók. Szolid polgári árak mellett szolgálók fel színházi vacsorát fehér asztaloknál.

A n. é. közönség szives pártfogását kérve vagyok

kiváló tisztelettel

Bürger Ernő

a Városi kávéház tulajdonosa.

Minden este Hamza Gyuszi zenekara játszik.

Köszönet-nyilvánítás.

Ez uton mondok hálás köszönetet mindazoknak, akik felejthetetlen fiam temetésén megjelenésükkel voltak szívesek osztozni mély fájdalommal.

Özv. Leukutza Józsefné.

Biharmegyei Községi és Körjegyzők

Takarékszövetkezete

(A Nagyváradi Agrár Takarékpénztár Részvénytársaság kebelében)

Nagyvárad, Rákóczi-út 6. szám.
(Sarok épület)

Aláírási felhívás!

A „Biharmegyei Községi és Körjegyzők Takarékszövetkezete” a Nagyváradi Agrár Takarékpénztár r.-t. kebelében 1915 év január hó 1-én megnyitja

VII-ik évtársulatát

és felhívja Nagyvárad város és Biharvármegye t. közönségét az évtársulatba való belépésre.

A szövetkezet célja, hogy kötelező heti befizetésekkel tagjaink tőkét gyűjtsön és így tagjait takarékosra szoktassa, másrészt, hogy tagjainak olesó kamat mellett hetenkénti koronás részletekben visszafizethető kölcsönökkel segélyére legyen.

Egy törzsbetét heti 1 korona befizetésre kötelez és

150 korona kölcsön felvételre nyújt módot, mely kölcsönök betáblázás, vagy értékpapir fedezet mellett kezesség nélkül, személyi kölcsönök pedig kezesség mellett (váltóra, vagy kötelezvényre) adatnak ki.

Ezen kölcsönök a heti befizetésekkel 3 év alatt törleszthetők le, mely idő elteltével az évtársulat felszámol és a tagok befizetett összege a haszonrészesedéssel együtt a kölcsöntartozás levonásával visszafizettetik.

Beíratási díj törzsbetétenként 60. fillér.

Az összes befizetések a szövetkezet üzleti helyiségeiben eszközölnők. Vidékiek befizetéseiket postai csekk útján teljesíthetik.

A szerkesztésért ideiglenesen felelős:

Dr. PAPP KÁROLY.

Cement, cementcsövek, fedellemez, gipsz,

csatornázás

ismert 16 minőségben.

Kondor Dezső

Nagyvárad, Nagypiac-tér 1. sz.

Telefon 969.

Telefon 969.

Hirdetmény.

Belügyminister ur 173900—1914 B. M. VII. d. számú körrendelete alapján felhívom a város lakosságát, hogy az általuk befogadott s a hadszíntér közeléből menekült polgári egyének között felmerült és bejelentésre kötelezett betegség esetét az elsőfoku egészségügyi hatóságnak haladéktalanul hozzák tudomására, s ezt annál is inkább tegyék, miután ellenkező esetben kihágási uton büntetni fognak.

Nagyvárad, 1914. november 30.

Gerő,
rendőrfőkapitány.

Belépési felhívás

a Népszövetségi Hitelszövetkezet III-ik évtársulatába.

A Népszövetségi Hitelszövetkezet 1915 január 1-én III-ik évtársulatát nyitja meg.

Az első 2 üzletév, — dacára a nehéz megélhetési viszonyoknak, — igen szép eredménynyel folyik.

Belépni szándékozók üzletrészeket jegyezhetnek már most is a hivatalos órák alatt a szövetkezet helyiségében (Szilágyi Dezső-u. 5. sz. a.) Egy üzletrész heti 20 fillér befizetésre kötelez, s ki-ki annyi üzletrészt jegyez, amennyit akar. Felvételi díj üzletrészenként, 10 fillér. 3 év múlva az évtársulat feloszlik; a tagok a befizetett összeget kikapják s a reájuk eső nyereséget is.

A tagok a befizetett összeg $\frac{1}{5}$ részéig a szövetkezettől olcsó kamatra kölcsönt is kaphatnak, mely 3 év alatt fizethető le. Azonfelül betáblázásra, értékpapírra, vagy váltóra, bármily összeg erejéig.

A tiszta haszon és nyereség teljes egészében a tagok között osztatik fel, s kiki heti betétje arányában részesedik.

A szövetkezet elfogad betéteket is, s azokat legmagasabb kamatlábbal kamatoztatja. Tőkekamatadót a szövetkezet fizeti.

Bizalommal kérjük a belépni szándékozókat, sziveskedjenek szövetkezetünk helyiségében részjegyeket jegyezni.

Teljes tisztelettel

Népszövetségi Hitelszövetkezet.

Katonai ruhákat

az összes fegyvernemek részére, a mai áron alul előírás szerint és gyorsan készít Darabont Gy. és Tsa elsőrendű polgári és katonai ruházati intézete. A legfinomabb szövet különlegességek, öltöny és téli kabátokra felöltőkre állandóan raktáron. Nagyvárad, Szilágyi-Dezső-u. 6. Sonnenfeld palota. Telefon 980. szám.

Hirdetések

felvétetnek a kiadóhivatalban.

Nagyvárad város

VILLAMOS MŰVE

Iroda és raktár: NAGYVÁRAD, Vár-tér 1.

Értesítjük a t. közönséget, hogy a

Wolfram lámpák

ára olcsóbb lett, Wolfram és egyéb izzólámpák nagy raktára legolcsóbb áron a közönség rendelkezésére áll. Telefon rendelésre ráfizetés nélkül házhoz szállítjuk.

Egész éjjel ügyeletes szolgálát.

Költségvetések ingyen.

Telefon szám 514.

Elvállaljuk villamos világítási és erőátviteli berendezések felszerelését.

Csillárok,

izzólámpák

Állandóan nagy választékban kaphatók.

Villamos motorok

$\frac{1}{4}$ lóerőtől mindenképpen.

Főszerező telefonja 55. sz.

Nagyvárad város tanácsa katonai ügyosztálya.
28920—1914. szám.

Hirdetmény.

A m. kir. honvédelmi miniszter ur 16600—1914. eln. számú körrendelet folytán ezennel közhírré teszem, hogy a Nagyváradon tartózkodó nagyváradai és idegen illetőségű 1878. évtől 1890. évig bezárólag terjedő időben született azon népfelkelésre kötelezettek bemutatató szemléje, a kik az 1913. év végéig a sorozó vagy vegyes felülvizsgáló bizottság által fegyverképteleneknek osztályozottak, illetőleg katonai vagy honvéd felülvizsgáló bizottság által hozott határozat alapján a hadsereg, haditengerészet, honvédség vagy esendőrség kötelékéből az 1913. év végéig elbocsáttattak vagy állításkötelezett-ségüknek eddig még eleget nem tettek.

1914. évi december hó 12-ik napjától december hó 22-ik napjáig terjedő időben fog megtartatni a volt esendőrség ismétlődő iskolában (Lázár Vilmos-utca 3. sz. a.) és pedig a következő sorrendben:

1914. évi december hó 12-ik napján, szombaton a nagyváradai illetőségű és 1890. és 1889. évfolyambeliek (24 és 25 évesek);

1914. évi december hó 14-ik napján hétfőn a nagyváradai illetőségű 1888., 1887., 1886., 1885. és 1884. évfolyambeliek (26, 27, 28, 29 és 30 évesek);

1914. évi december hó 15-ik napján kedden a nagyváradai illetőségű (1883., 1882., 1881., 1880., 1879 és 1878. évfolyambeliek (31, 32, 33, 34, 35 és 36 évesek);

1914. évi december hó 16-ik napján szerdán az október 1—18 napjain tartott népfelkelő bemutatató szemléből bármi okból elmaradt nagyváradai és idegen illetőségű 1894. 1893. és 1892. évi születésű (20., 21., 22. évesek) népfelkelésre kötelezettek;

1914. évi december hó 17-ik napján csütörtökön a nagyváradon tartózkodó idegen illetőségű 1890., 1889. és 1888. évfolyambeliek (24., 25., 26. évesek).

1914. évi december hó 18-ik napján, pénteken az idegen illetőségű 1887. és 1886. évfolyambeliek (27. és 28. évesek);

1914. évi december 19-ik napján, szombaton az 1885. és 1884. évfolyambeliek (29. és 30 évesek);

1914. évi december hó 21-ik napján, hétfőn az 1883., 1882. és 1881. évfolyambeliek (31, 32, 33 évesek.)

1914. december 22-ik napján, kedden az 1880., 1879. és 1878. évfolyambeliek (34, 35, 36 évesek.)

Ennek folytán felhívom a népfelkelésre kötelezetteket, hogy a meghatározott napokon mindenkor reggel 8 órakor a fent jelzett helyen tisztán, lehetőleg megfürödve, tiszta és rendes öltözetben a legszigorubb büntetés terhe alatt pontosan jelenjenek meg.

Azok a népfelkelésre kötelezettek a kik valamely bevett vagy törvényesen elismert vallásfelekezet papjelöltjei és a véderő törvény 29. §-a szerinti kedvezményt igényelhetnének ebbeli igényüket a népfelkelési bemutatató szemle bizottság előtt érvényesíthetik. Azok, a kik az egyévi önkéntesi kedvezményre igényel birtanak tekintet nélkül arra, hogy mikor szerezték meg középiskolai képzettségüket kérhetik, hogy a háboru tartama alatt az egyévi önkéntesi karpaszományt viselhessék.

Az orvosi, állatorvosi vagy gyógyszerészeti tanulmányokat, illetőleg állatorvosi vagy gyógyszerészeti gyakorlatot folytató népfelkelésre kötelezettek alkalmasságuk esetén egészségügyi szolgálatra vagy segédszolgálatra való beosztásukat végett tanulmányukat, illetőleg foglalkozásukat igazolni tartoznak.

Nagyvárad, 1914. december 1.

Eleméry Ferenc,
katonai tanácsnok.